

Z histórie metodistických zborov na Slovensku

Marta Záleská

Z dejín poznáme niekoľko pekných príkladov o vzájomnej spolupráci a spätosti českého a slovenského národa aj na duchovnom poli. Učiteľ národov Ján Ámos Komenský počas svojho bohatého a zaujímavého života navštívil aj Slovensko /vtedajšie Uhorsko/ v rokoch 1650-1654 a zastavil sa v mestách: Skalici, Trnave, Lednici, Púchove, Levoči a v Prešove.

Po vydaní tolerančného patentu prišli do českých krajín mnohí reformovaní kazatelia z Uhorska, aby sa tu ujali pastierskej služby.

A z dejín metodizmu je známe, že z Prahy prišiel do Bratislavy brat Dr. Josef Dobeš a začal tu evanjelizačnú prácu dňa 16. júna 1924 v malom sále Reduty, kde denne kázal s mocou, zhováral a modlil sa s ľuďmi. Od 30.6. do 4.7. sa pokračovalo v prednáškach vo vládnej budove a od 6. do 13. 7. opäť v Redute. Celú tu dobu bol v Bratislave aj brat supt. Slovenského kraja Davis Percival Melson, ktorému pomáhali v práci bratia: kazateľ Ján Leidorf, Ján Galád a Michal Roháček. Konali návštevy, predávali Biblie a rozširovali literatúru. Evanjelizačná práca bola z niekoľkých strán ochotne podporovaná. Bratská jednota Chelčického zapožičala harmónium, na ktorom striedavo hrali bratia Vaculík a Strapoň. Profesor bohosloveckej fakulty Dr. Karol Lány niekoľkokrát navštívil prednášky, vyslovil radosť z príchodu bratov do Bratislavy a vyznal, že sám bol duchovne obrátený u metodistov v Bavorsku. Zato biskup ev. cirkvi maďarskej /helvetského vyznania/ nemal radosť z príchodu metodistov do Bratislavy, ale napriek tomu zaželel veľa zdaru k činnosti medzi rímskymi katolíkmi. Katolícki farári nezabúdali upozorňovať v kostoloch na návštevu, ich boj však často práci prospel. Policajné riaditeľstvo ochotne vybavovalo žiadosti a oslobodilo zhromaždenia od policajného a hasičského dozoru. Mestská rada znížila kolkovné pre pozvánky. Návšteva pri všetkých pobožnostiach bola pekná a bolo radostné pozorovať záujem o evanjelium Kristovo. Duch Boží pracoval na mnohých srdciach a usvedčoval ich z hriechov. Mnohí v priebehu štyroch evanjelizačných týždňov robili pokánie a zasvätili svoj život Kristovi a Jeho službe. 4. júla sa mohol organizovať zbor.

V tej dobe sa prihlásilo k metodistickej cirkvi 28 Čechov a 10 Slovákov. Tento zbor dával najavo už od začiatku svoju vernosť a nadšenie. Zakúpil harmónium, ktoré splácal v mesačných lehotách.

V započatej práci pokračoval po Jánovi Leidorfovi brat Josef Zákoucký, ktorý bol preložený z južných Čiech a poverený prácou v Bratislave na päť mesiacov. Po ňom nastúpil Ladislav Schneider, Václav Vančura a Viktor Martinček.

Dňa 10. júla 1924 sa začala stanová misia vo V r ú t k a c h na pozemku, na ktorom neskôr postavili obecný dom, na Hlavnej ulici č. 384. Po celých päť týždňov bola dobre navštevovaná. Hlavným rečníkom bol Josef Dobeš, v službe sa striedali bratia Ján Roháček, Michal Roháček, Ján Huraj, Ján Galád a sestra Em. Dobešová. Evanjelizáciu viedol superintendent D. P. Melson. Slovo Božie nenavrátilo sa prázdne, ale ďaleko viac ľudí vyznalo Krista než sa ich napokon pripojilo k cirkvi. Na Slovensku bola práca ťažšia ako v českých krajinách, nakoľko tu bol vplyv katolíckej cirkvi silnejší a najmä na menších miestach sa ľud bál pre ťažkosti zo strany cirkvi. Po ukončení stanovnej evanjelizácie bol brat Michal Roháček ustanovený za kazateľa, predtým pôsobil ako kolportér v okolí Košíc. Už predtým tu usporadúval pobožnosti v YMCA brat Ján Leidorf. Po bratovi M. Roháčkovi prevzal prácu brat Galád a v roku 1926 bola zverená bratovi Ondrejovi Rumpelovi. Bola tu založená Nedeľná škola, Misijný spolok žien, rozširovali sa traktáty. Veriaci sa schádzali vo válcovom mlyne, neskôr na Matušovičovskom rade č. 5 a v P r i e k o p e v súkromí. Výročnou konferenciou v r. 1934 bol zbor začlenený do zboru v Mor. Ostrave. Štátne orgány činnosť zastavili v r. 1939.

Dňa 20. augusta 1924 bol postavený stan v T r n a v e , "pevnosti katolíckej bigotérie, ktorá sa všeobecne menuje slovenským Rímom...

Hlinka, hlava ľudovej strany, prechádzal Slovenskom od Ružomberka, aby popudil ľud proti nám a na námestí došlo aj k zrážke, pri ktorej boli niekoľkí poranení." Evanjelizácia pokračovala celý mesiac, zbor sa však nepodarilo založiť a s prácou sa skončilo v r. 1927.

Superintendent pre Slovensko D. P. Melson mal k dispozícii jediného kazateľa, ktorým bol Ján Leidorf a ten bol poslaný z Bratislavy, kde pracoval od založenia zboru, do U ž h o r o d u . Tu už bol väčší počet detí z českých rodín v Nedeľnej besiedke a kazateľ začal so stanovou misiou. Až 23. augusta 1925 bol organizovaný zbor s 55 členmi, rozptýlenými po celej Podkarpatskej

Rusi až do Mukačeva. Nepodarilo sa však získať ani jedného Rusína. To bola pre zbor nevýhoda. "Rýchly vzrast tohto zboru sťažuje to, že Čechov, ktorí tu sú zamestnaní v štátnych úradoch, často presadzujú. Na druhej strane prináša táto okolnosť isté dobro, lebo presadení členovia nesú lúče svetla na iné miesta, kde je doposiaľ tma a povera." Ľudia českej národnosti boli úradníci a vojaci. Cirkev potom zakúpila v Užhorode vilu so záhradou pre bohoslužby a úrodovňu. Z Mukačeva, kde sa začalo so stanovou misiou, sa stala kazateľská stanica.

Správu o rozlúčke s bratom farárom J. Leidorfom, napísal br. Otto Frýba v Kresťan. buditeľovi: "Posledná májová nedeľa sa stala pre náš zbor bôľne pamätnou. Lúčili sme sa s naším milým bratom kazateľom Leidorfom, ktorý takmer po trojročnej činnosti opúšťal náš zbor, aby sa ujal správy zboru v Třeboni. Lúčenie zmiernil supt. V. Vančura z Prahy, ktorý vo svojom prejave zdôraznil, že bohatých skúseností odborných aj životných odchádzajúceho kazateľa je treba uplatniť v oveľa väčšom zbore ako je náš... Poobede sme sa rozlúčili s br. Leidorfom na stanici. Jedna zo sestier, manželka vyššieho úradníka, podala br. Leidorfovi nádhernú kyticu ako spomienku na tých, ktorí si ho vážili pre jeho horlivú prácu na Pánovej vinici. Vlak sa rozbehol a Užhorod stratil jedného spravodlivého muža..."

Prácu v Užhorode prevzal na nasledujúce dva roky br. Zákoucký a po ňom br. V. Hora, od r. 1932 br. Josef Dobeš a od r. 1935 br. J. Černý do roku 1939, keď Užhorod a Mukačevo obsadila maďarská armáda. "Naši českí členovia v Užhorode a v iných mestách bývalej Podkarpatskej Rusi prežívali dvakrát ťažkosti a hrôzy rýchlej vojnovnej evakuácie. Všetci českí členovia museli opustiť Podkarpatskú Rus, svoje domovy aj svoj majetok, aby si zachránili životy. Teraz sú roztrúsení po celej Morave a Čechách. Iba niekoľkí nám oznámili svoju novú adresu." O rusínskych a slovenských členov, ktorí sa nemuseli sťahovať, sa postarali maďarskí metodisti na čele so supt. J. Tessenyim, ktorý im dokonca ustanovil kazateľa. J. Dobeš sa v správe k Výročnej konferencii 1939 zmieňuje, že týchto členov navštívil spolu so supt. Tessenyim.

V roku 1925 chodil brat Eduard Szabó-Slávik z Trnavy do S e r e d i kolportovať, potom sa tam presťahoval a začalo sa s evanjelizačnou prácou. Zbor vznikol 4. 4. 1926. Prekážky vznikli už pri stavaní stanu 25. 9. 1926. "Pri evanjelizácii v Seredi zvolal katolícky kňaz ľud do kostola, kde nás v prvom rade preklial, a potom poslal rozoštvaných ľudí, aby nám rozbili stan. Prišli k nemu s úmyslom podpáliť ho, nožmi pichali a rezali stan.

Nepriateľstvo vyvrcholilo tak, že ani četníci nedokázali ukludniť poštvaný, inak však dobrý ľud. Tento kritický deň boli bratia Slávik a Martinček v nebezpečenstve života, ale práve pre tieto protivenstvá sme získali veľa členov, ktorí sami vidia v evanjelizácii možnosť vnútorného aj vonkajšieho rozvoja." Pri čítaní Slova Božieho na večernom zhromaždení nožmi a drôtmi pichali do stanu, takže napokon kazateľ požiadal prítomných vyprázdniť stan. Slovom Božím slúžili J. Dobeš, V. Vančura, J. Huňatý, brat Knobloch a kazateľ Pokorný, po celú dobu evanjelizácie bolo cítiť prítomnosť a riadenie Božie. Zhromaždenia pokračovali na námestí, aj keď kazateľom lietali kamene nad hlavou. Pokým nezakúpili koncom roku 1926 dom pre modlitebňu a byt kazateľa, schádzal sa zbor v byte brata Slávika. Niekoľko mužov i žien našlo smer k lepšiemu životu v Pánu Ježišovi a niektorí po zrušení stanu nevediac, kde ísť, aby sa vyhli diablovej, pravidelne začali navštevovať zhromaždenie. Prihlásilo sa 18 osôb do zboru. Ďalšia stanová evanjelizácia sa tu uskutočnila v dňoch 5. - 12. 6. 1928 bratmi: Dr. Dobeš, V. Martinček, Ondrej Rumpel, brat Drahorád. Veriaci sa schádzali aj v blízkych Š i n t a v s k ý c h V i n o h r a d o c h od r. 1926, kde tiež konal pobožnosti brat Slávik až do roku 1939.

Po zriadení tzv. Slovenského štátu v r. 1939 štátne orgány zastavili verejnú cirkevnú prácu a kazateľov vypovedali. Zbor sa schádzal počas vojny v menšom počte v súkromnom byte. V Seredi mohol laický kazateľ Szabó-Slávik zostať, pretože bol slovenskej národnosti.

V prehľade zborov a kazateľských staníc ECM sa uvádza v rokoch 1927 a 1928 aj mesto Ž i l i n a s kazateľom J. Galádom.

Vráťme sa však opäť k Bratislave. Ďalšia evanjelizácia sa tu uskutočnila v dobe od 14. 8. - 19. 9. 1926. Hoci sa nerobili žiadne zvláštne oznámenia, ľudia prichádzali v dosť hojnom počte a niektorí javili veľký záujem, o čom svedčí skutočnosť, že po celú dobu evanjelizácie navštevovali pravidelne každý večer pobožnosti. Niektorí svedčili o požehnaní, ktoré tu našli a zvlášť pekné svedectvo vydal jeden 70 ročný pán učiteľ, ktorý hovoril, že vstup do nášho stanu bol tým najpožehnanejším činom jeho života. Kázňou p. farára Vančuru z Mladej Boleslavi s hlavným textom na 1 J 3,1 bol veľmi dojatý, lebo prvý raz počul pravdu o Kristovi. Mesačník cirkvi metodistickej v ČSR "Křesťanský buditel" uverejnil v č. 10 z roku 1927 článok s názvom "Pod svítilnou v Bratislavě:

Přijdete-li do Bratislavy a octnete-li sa v neděli o 5. hod. odpoledne na Senném náměstí /terajšie Hodžovo nám./, naleznete tam skupinu nebojácnych a

šťastných metodistů, kteří zpívají s takovou horlivostí, že jejich hlasy se rozléhají daleko-široko po okolních ulicích. A tu uvidíte, kterak ze všech stran přicházejí lidé na jmenované náměstí, kde pod svítilnou stojí bratr Viktor Martinček, kazatel tamního metodistického sboru a vydává mocné svědectví o Ježíši Kristu. To snad je jediný případ, kde se na Slovensku zvěstuje evangelium Kristovo pod širým nebem. A ač bratr Martinček velmi přísně kárá hříchy, přeci ho lidé rádi poslouchají. Jeden věřící bratr ze sesterské církve mi pravil, že jmenovaný kazatel jest přísnější než Jan Křtitel. Bratr Martinček má dovoleno přednáseti a kázati na veřejných místech po celém Slovensku. Příležitosti té používá často i mimo Bratislavu. Práce ta velmi ho těší. Touží, aby slovenský národ byl vyveden z otroctví alkoholu, hříchu a bludu. Na mnohých místech byl varován veřejně přednášet, bylo mu vyhrožováno i násilím. To však neodstrašilo bratra Martinčeka od jeho práce. Ve svých kázáních káře opilství, nespořádaný život, nevěru i pověru, poukazuje na život šlechtný, jehož docílíme jen opravdovým pokáním a vírou v Krista Ježíše. Po každém kázání rozdává traktáty těm, kteří si jich přejí. Ovoce jeho práce jest již patrné. Mnozí z jeho posluchačů slibují žítí novým životem a hlásí se veřejně k učení Pána Ježíše. Jiní, kteří slyšeli bratra Martinčeka kázati na náměstí a odjeli z Bratislavy, píší mu, jak oceňují jeho kázání a s radostí vzpomínají na setkání s ním. Věříme, že práce bratra Martinčeka svým časem přinese rozvážení obyvatelstva Slovenska. Kéž Pán bohatě požehná práci horlivého služebníka svého!"

22. 3. 1928 hostil bratislavský zbor 1. krajskú konferenciu východného kraja. Konferenciu predsedal U. V. W. Darlington, ktorý bol našim biskupom v rokoch 1926 - 1934. /Od r. 1934 Arthur James Moore do Generálnej konferencie na jar roku 1940. Prvým zakladajúcim biskupom bol William Benjamin Beauchamp v rokoch 1922 - 1926./ Biskup kázal v YMCA na ev. J 3,16-17, prekladal ho br. J. Dobeš, krajský supt. východného kraja, ktorý aj vysluhoval Sv. večeru Pánovu spolu s br. Melsonom, supt. severočeského kraja. Večer bol venovaný pobožnostiam v zrkadlovej sále Primaciálneho paláca za hojnej účasti poslucháčov. Hlavnými rečníkmi boli Dr. Thonger a bisk. Darlington, program bol zpestrený piesňami spevokolu a piesňou "Modlitba", ktorú zaspieval brat kazateľ Maláč z Viedne.

Ekumenická otvorenosť - 4. - 6. 7. 1928 sa v Bratislave konal prvý zjazd evanjelikov v ČSR /pred 5 rokmi bol v Prahe ustanovený Svaz evangelických cirkví v ČSR/, ktorého sa zúčastnilo vyše dvoch tisíc delegátov, za predsedníctva slovenského biskupa Samuela Zocha spolu s Kostnickou jednotou vo

veľkej sále zborového domu ev. a. v. na Konventnej ul. 11. Súčasťou slávností bolo zapálenie Husovej hranice na hrade, k tomuto podujatiu bol zraz účastníkov na Rybnom námestí. Zjazd zakončila mohutná manifestácia na námestí pred budovou Národného divadla, predtým sa konali slávnostné bohoslužby vo všetkých zboroch. Metodistov zastupoval brat V. Vančura, naša kázeň bola v YMCA.

Od 1. 1. 1929 sa vzdal brat kazateľ Martinček miesta kazateľa v Bratislave a bol menovaný krajským evanjelistom. Evanjelizačné zhromaždenia konal aj v Bardejove a Košiciach. Na miesto kazateľa v Bratislave bol navrhnutý brat Gustav Maláč, ktorý pracoval osem rokov vo Viedni. Výročnou konferenciou v roku 1930 bol menovaný kazateľom zboru brat Ján Leidorf.

V tej dobe združenie mládeže založené 1. 9. 1929 s názvom "Máj" konalo v nedeľu spoločné vychádzky do prírody, hry a pobožnosti. Združenie mládeže zakúpilo v r. 1931 strieborný kalich a tanier na vysluhovanie Svätej večere Pánovej chorým.

Členmi bratislavského zboru boli Česi a Slováci spojení vzájomnou bratskou láskou, večerné pobožnosti boli hojne navštevované a miestnosť v YMCA plná. Medzi veriacimi rôznych evanjelických cirkví panovala vzájomná zhoda, kazatelia sa mesačne stretali na spoločných schôdzkach.

"Křesťanský buditel" v č. 4 z roku 1930 priniesol správu staršovstva:

"Rozvoj práce v Bratislavě trpí tím, že dosud nemáme vlastní místnosti. Museli jsme se již několikrát stěhovat. Z Reduty do bývalého tanečního sálu v Dlouhé ul. č. 21, odtud odešli jsme do Obchodní akademie, potom do sklepní místnosti v Poštové ul. č. 2, pak do autogaráže na Jakubově náměstí a odtud do YMCA. Nyní konáme pobožnosti ve staré škole na Vajnorské cestě. Jsme Pánu vděční za nynější místnost. Však nepřestáváme prosit Otce nebeského, aby nám umožnil, bychom mohli postavití svou vlastní modlitebnu, v níž mohli bychom lépe rozvinouti práci na vinici Páně. Sbor má nyní 85 duší a zorganizováno: Nedeľná škola, Združenie mládeže a Misijný spolok žien. Dne 8. 12. 1929 pořádána slavnost Vďakvyzdania. K slavnosti přijelo též 11 bratří a sester z Vídně. Místnost byla účastníky přeplněná. Z úst všech zněl radostný zpěv díky a chvály. Místní kazatel a bratr Vrba z Vídně poukázali ve svých promluvách na dobrotivost Boží a vybízeli nás k vděčnosti, jež má být projevena hlavně skutky. Při slavnosti naše sestry pořádaly bazar. Po celý rok pracovaly jako pilné včeličky. Každého týdne ve čtvrtek večer shromažďovaly se k ručním

pracím. Věci, jež jejich pilné ruce vyrobily, věnovaly ve prospěch království Božího. Také naše mládež pomáhala při dotyčné slavnosti. Vyzdobila místnost a obohatila program sborovým zpěvem, hudbou a recitací vhodných básní. V přestávce postaraly se sestry o občerstvení. Z výtěžku bylo posláno Kč 185 pohořelým v Koloměřicích a 500 Kč bylo uloženo na vnitřní zařízení budoucí modlitebny. Pracujeme u víře, že Pán povede nás i dále a že dá požehnání i zdar naší práci."

Prvý zjazd Misijného spolku žien v ČSR sa konal v Prahe dňa 21. 4. 1930. V republike bolo celkom 26 spolkov, za Bratislavu bola prítomná sestra Katuša Komorousová /Misijný spolok žien bol založený roku 1878, 2. zjazd sa u nás konal 14. 5. 1931./

V dňoch 14.-21.9. 1930 a 3.-11.10. 1931 vykonával evanjelizáciu v Bratislave brat Dr. Josef Dobeš, všetky boli hojne navštevované.

Zo správy koncom roku 1932 sa dozvedáme, že nádejne rastie Nedelná škola, ktorá je rozdelená do 4 tried, a to: deti predškolského veku, deti od 6 do 10 rokov, od 10 do 14 rokov a trieda mládeže. Ďalej je tu trieda dospelých, Misijný spolok žien, Združenie mládeže a Spevokol a uplatňujú sa krásnou a ušľachtilou činnosťou. Brat farár Kotouč je činný aj v Abstinentskom zväze. Slávnosť, usporiadaná 28. októbra, mala vydarený priebeh napriek tomu, že ten deň bolo neprívetivé, daždivé počasie. Sereď a Vrútky vyvíjajú najmä evanjelizačnú a kolportérsku činnosť.

V Spevokole sa tiež veľmi dobre uplatňuje mládež. 26. 2. 1933 bol usporiadaný Deň mládeže za veľkej účasti nielen členov, ale aj osôb z širšej verejnosti. Program bol bohatý, obsahoval aj recitácie básní a spev. Pamätalo sa aj na osirelých, Združenie mládeže sa stalo tiež korporatívnym členom Spolku pre starostlivosť o osirelých. V tomto roku sa zbor v Bratislave rozšíril o 6 členov, odoberalo sa 30 výtlačkov "Kresťanského buditeľa" a Misijný spolok žien mal 12 členov.

Od 8. výročnej konferencie v roku 1934 boli spojené zbory Bratislava a Sereď. Výročná slávnosť sa konala 28. 10. 1934 so spomienkou na začiatky činnosti pred 10 rokmi, prítomní boli hostia zo Sereď, z Viedne /prehovoril br. Frant. Vrba/ a z bratských cirkví, kázal brat supt. Dr. Barták. V tomto roku sa spomína aj úmrtie mladej členky zboru 22 ročnej Aničky Přivratskej.

25. 6. 1935 sa konal 3. celoštátny zjazd Misijného spolku žien, ktorému predsedala s. Dobešová. Zjazdy sa uskutočňovali každoročne. Z výnosu za

korporatívne členstvo Spolku pre starostlivosť o osirelých, ktoré ročne predstavovalo 100 Kč, sa vydržovali 2 kazatelia v Afrike, táto misia sa konala od roku 1930. Bratislavský zbor prispieval dvojím členstvom: za Nedelnú školu a Misijný spolok žien.

Na Výročnej konferencii v roku 1936 sa spomína, že mesto Bratislava priaznivo vybavilo dávnu žiadosť na kúpu pozemku na stavbu cirkevnej budovy. Pridelený pozemok je bližšie k stredu mesta ako škola, v ktorej sa doteraz konajú pobožnosti. Je zaznamenaný aj prírastok 2 členov. 4. 10. sa konala v Bratislave a 11. 10. v Seredi slávnosť Vďakyvzdania za úrodu. Výnos z predaného ovocia bol určený na tlačový fond zborov. Na vnútorné zariadenie budúcej modlitebne sa uvolili už niektorí členovia zložiť úmerné peňažné dary. Modlitebňa má byť výrazom našej viery a obetavosti. 7. 11. 1936 vykonal kazateľ Kotouč prednášku o biskupovi W. R. Lambuttovi pre všetky ev. cirkvi v modlitebni Modrého kríža.

V dňoch 21.-28.2. 1937 sa konala evanjelizácia, ktorú viedol brat farár Erlebach. Každý deň Pán zobúdza duše a volal ich k rozhodnutiu, aj diety prijímali Krista za svojho Vodcu a sľubovali Mu vernosť. Miestnosť v škole bola vždy naplnená, posledné dva dni bol tu aj brat Dr. Dobeš. V Seredi sa tiež konala evanjelizácia od 1.-5.2. a tiež zakúšali Božie požehnanie. V tomto roku bol menovacou listinou určený za kazateľa pre Bratislavu a Sereď brat Jaroslav Korf. 17.10. 1937 sa spoločne oslávili 80. narodeniny brata Karla Kopečného, riadiaceho učiteľa v.v.

28.2.-6.3. 1938 sa konali požehnané evanjelizačné večery, kedy nás Boh sýtil duchovným pokrmom ústami svojich služobníkov. Večery viedol brat farár Jar. Korf za spolupráce všetkých členov zboru, ktorí roznášali pozvánky, osobne pozývali a vydávali svedectvo. Na začiatku boli prítomní 6 hostia z Viedne s bratom Svobodou, na ukončenie 4 hostia s bratom Vrbom.

3.4. 1938 Misijný spolok žien za predsedníctva sestry Zaorálkovej usporiadala slávnosť spojenú s bazárom, ktorý vyniesol 300 Kč. Ručné práce zhotovovali sestry v rodine Doležalových.

V dňoch 4. a 5. 3. 1939 sa usporiadala detská slávnosť v prospech detí našich uprchlíkov zo zabraného územia. Hostia z českého zboru vo Viedni už mali ťažkosti s obstaraním povolenia na prechod hraníc, prišli s bratom Vrbom, ktorý poslúžil slovom, ako aj brat Bambas a Svoboda. Radostným prekvapením bolo, že slávnosť si pripravovali sami deti, v ich programe neúčinkoval nik

dospelý. Sestry pripravili pre účastníkov občerstvenie a vylosovali niekoľko ručných prác. Návšteva bola mimoriadne veľká, výnos 550 K a rozhodnuté slávnosť opakovať opäť za 14 dní.

10.9. 1939 zahájil farár Korf schôdzku Misijného spolku žien, ktorý zostal bez výboru v dôsledku odchodu sestier do Čiech a na Moravu. Zo 16 členiek zostalo iba 6, predsedkyňa s. Barbora Zaoráľková, ďalej zvolené: jednatelka Mária Albrechtová, pokladníčka Marta Přívratská. K ručným prácam sa odteraz sestry schádzali v rodine br. Vojty a jednatelky.

Výročnou konferenciou v roku 1939 boli metodistické zbory rozdelené na Východný a Západný kraj.

Od Veľkonočných sviatkov v roku 1939 do 15. 6. 1940 neprešla ani jedna nedeľa, že by sa zbor nelúčil s niektorým zo svojich členov. Zostala tu iba hŕstka, práca sa však vo viere viedla ďalej. Uskutočniť evanjelizáciu v tejto dobe nebolo možné a ani dovolené. Mnohé povzbudenie pre ďalšiu prácu priniesol krajský starší brat Josef Pavel Barták dňa 26.11. 1939 spolu s pozdravom z vlasti, kde je teraz slobodnejšie v smere zvestovania evanjelia. Ako píše brat Korf v č. 2 z r. 1940 v "Křesťanském buditeli": "My sme ochudobnení odchodom bratov a sestier, ale zostáva nám viera v evanjelium nášho Majstra a Pána, láska bratská a nádej vo víťazstvo. Viaže nás láska Kristova a nesmieme pripustiť, aby satan roztrhal naše zväzky."

Na Veľký piatok boli modlitebne v Bratislave i v Seredi preplnené. V trojstupe prišli slovenskí luterskí vojaci a po pobožnosti zas tak odpochovali.

19.5. 1940 pri slávnosti matiek bola trieda opäť plne obsadená. Hostami boli členovia baptistického zboru spolu s kazateľom Vaculíkom. Z výstavky ručných prác činil výnos 250 K do misijnej pokladnice.

"DNE 23. 9. 1940 VŠE VZATO."

Štátne orgány zastavili verejnú cirkevnú prácu a kazateľa vypovedali. Zbor sa počas vojny schádzal v menšom počte v súkromnom byte v rokoch 1941-1945. Laickým kazateľom bol brat Szabó-Slávik, ktorý mohol zostať, nakoľko bol slovenskej národnosti.

"Buď dobrej mysle"

Ježiš, môj Pán, mi častokrát vrúcne s láskou šepce:

Na búrlivom mori života "buď dobrej mysle".

Víchór keď hučí a noc je temná, nekonečná,

Ja kormidlo držím, loďka keď tvoja je hnaná.

V búrke života jediná Ježiš je záchrana,

Vetry keď dujú a loďka tvoja je zmietaná.

"Buď dobrej mysle", On šepká ti zasa.

Ver, Boh blízko ti, vlny keď valia sa.

V niektorý krásny deň budeš v nebies prístave,

Loďka tu zakotví a spočinie v zálive.

"Buď dobrej mysle", však búrka pomynie,

Radosť ti nastane v neba otčine.

- · - · - · -

Prešli roky druhej svetovej vojny, ľud sa začal spamätávať z vlastných rán a naplňať túžbou po oživení vzájomných vzťahov v širšom obecnstve veriacich. Opäť došlo k "sťahovaniu národov" a aj prirodzenej migrácii.

Zbor v Bratislave žil zas od r. 1946 so svojím kazateľom Jar. Korfom voľnejšie, ktorý začal prvé zhromaždenie po vojne dňa 6. 8. 1946 v malom sále Kalvínskeho kostola. Z radov repatriantov sa na Slovensku vytvorili /1948/ ďalšie kazateľské stanice v SKLENOM, v SENCI a v LEVICIACH. Slováci metodistického vyznania z Nyíregyházy sa vrátili pod vedením kazateľa Markuša a usadili sa v okolí Levíc. Väčšina sa však nepripojila k Evanjelickej cirkvi metodistickej, ale vytvorila samostatný zbor Jednoty českobratskej. Vernosť a horlivosť metodistickej cirkvi zachovala sestra Júlia Liebstöcklová až do konca svojho života v roku 1995.

Brat Pavel Procházka o nej píše v OHNISKU č. 8: "Dňa 26. 9. 1995 si ju Pán vzal k sebe, do večného príbytku. Na zemi žila 95 rokov a jeden mesiac. Prežila dlhý, náročný a prekrásny život. Smela veľa slúžiť a robila to s radosťou, lebo už ako sedemnásťročná sa rozhodla, že riešením jej života je Pán Ježiš. Prijala Ho, nasledovala Ho a slúžila Mu. Robila to v práci ako ošetrovatelka, v osobnom živote ako matka štyroch detí, ktoré prijala vydajom vo svojich 36 rokoch, i ako manželka Eugena, metodistického kazateľa, ktorý ju predišiel na večnosť 11. 7. 1979. Keď zostala sama, neprestávala otvárať dvere svojho príbytku tým, ktorí sa chceli s ňou modliť, radiť, deliť o životné radosti i strasti. Spolu s ďalšími sestrami využívali svoje šikovné ruky a najrôznejšími výrobkami - dečkami, prikrývkami, výšivkami a inými ľudovomeleckými prácami, ktoré sa v cudzine predávali, podporovala misiu našej cirkvi... Pohrebné zhromaždenie v levickej obradnej sieni mestského cintorína sa konalo dňa 1. 10. 1995 za veľkej účasti pozostalej rodiny zo Slovenska i Maďarska, ako aj duchovne blízkych z Cirkvi bratskej, Reformovanej cirkvi, Ev. cirkvi a.v. a Ev. cirkvi metodistickej... Vďaka, Pane, za život tety Júlie!"

V JENKOVCIACH, malej obci so 750 obyvateľmi neďaleko dnešných východoslovenských hraníc /do Užhorodu je asi 3 km/ začala práca už vtedy, keď kazateľ J. Černý bol v r. 1935 ustanovený do Užhorodu. Sestra Bánová sa stretla s bratom Černým a pozvala ho do Jenkoviec. Brat Černý prišiel na motorke a zrovna potreboval nejakého opravára... Bratovi Bánovi to bolo veľmi podozrivé. Domnieval sa, že to je ten kazateľ z Užhorodu, kde chodí jeho manželka. Potom ho sestra pozvala do izby, ale brat Černý sa zdráhal. Až keď aj brat Bán ho išiel pozvať, vošiel do ich domu.

Od toho času začal brat Černý chodiť do Jenkoviec a pracovať najmä s bratom Bánom neraz aj celú noc na kolenách na modlitbe. Tento stav bol až do času, kým Duch Boží premohol brata Bána a dal mu poznať jeho biedu a hriešnosť, dostalo sa mu milosti a súčasne uveril. Touto udalosťou sa práca začala naplno. Po nútenom odchode kazateľa Černého a pripojení tejto časti územia k Maďarsku obsluhovali Jenkovce spolu s Užhorodom maďarskí metodistickí kazatelia - zo začiatku kazateľ Markuš z Nyíregyházy, na koniec kazateľ Ján Hasič, ktorý po odstúpení Podkarpatskej Rusi zostal v Užhorode.

Po válke prišiel v marci 1946 kazateľ Černý a so supt. Vančurom zorganizovali farnosť v Jenkovciach. Brat Černý tu zotrval do r. 1949. Zhromaždenia boli zo začiatku u Bánových, od r. 1950 u Semačových. V r. 1967

sa zakúpil konečne s pomocou zahraničných priateľov zborový dom s bytom pre kazateľa. Pribudli tu ďalšie miesta, kde sa konajú pravidelné zhromaždenia: SOBRANCE /1957/, VYSOKÁ a SVĀTUŠ /1961/. V Sobranciach bola zakúpená stavebná parcela, neskôr však bola predaná.

Ako pokračovala Bratislava? Prosby o vlastnú zhromažďovaciu miestnosť boli naplnené kúpou domu na historicky slávnej Panenskej ulici z amerických prostriedkov. /Ulica bola sídlom uzákoniteľa slovenskej reči Ľudovíta Štúra a mnohých osvietencov, v blízkosti je bývalé Evanjelické lýceum, národná kultúrna pamiatka./ Pôvodný majiteľ domu odišiel za príbuznými do Ameriky, takže sa uvoľnilo takmer celé 1. poschodie domu. Slávnosť otvorenia novej modlitebne /malej sály/ sa konala dňa 6. 6. 1948 o 15 hod. za prítomnosti supt. Václava Vančura a celého radu zástupcov cirkevných a iných korporácií. Brat Anton Javornický o tom píše: "Trvalo to tridsať rokov kým sme získali svoj vlastný stánok pre služby Božie... Vzdávame svojmu Pánovi vďaku a česť Jeho milosti... Modlitebňu zasvätil br. supt. V. Vančura, ktorý kázal na text Písma sv.: Blahoslavení, ktorí počúvajú Slovo Božie a ostrihajú ho." Po prerobení miestností staviteľom Mikuláškom tu bol byt pre farára a modlitebňa, vytvorená prestavbou z troch miestností. Túto veľkú sálu modlitebne otvorili slávnostným spôsobom dňa 3. 4. 1949 bratia supt. V. Vančura a farár Jar. Korf. Brat Javornický napísal aj o tomto akte do KB: "...začala nám nová práca, ktorá trvala od januára do apríla 1949. Prestavali sme tri izby na veľkú miestnosť. Upravili sme tak chrám pre naše služby Božie. Veľkosť: 18 x 7 metrov s krásnou predizbou... Slávnosť zasvätenia viedol brat farár J. Korf. Akt slávnostným spôsobom vykonal brat supr. V. Vančura. Za Jednotu českobratskú prehovoril kazateľ Gustav Sadloň, za Jednotu baptistov brat kazateľ Kešiar, za Alianciu evanjelických cirkví brat kazateľ K. Vaculík. Po otvorení modlitebne sme mali týždeň evanjelizácie, pri ktorej slúžil konferenčný evanjelista brat farár Jan Matěna z Prahy. Niekoľko osôb prišlo dopredu a zasvätilo sa Pánu Ježišovi.

Kazateľ Jaroslav Korf odišiel k Pánovi 8. 8. 1951 ako 53 ročný. Brat Lad. Schneider píše v KB 1951, 94: "Dne 10. srpna 1951 jsme se rozloučili na krásném bratislavském hřbitově ve Slavičím údolí s bratrem farářem Jaroslavem Korfem. Bylo to tklivé loučení. Zástup členů církve a četní přátelé zesnulého přišli doprovodit tohoto věrného služebníka evangelia na poslední cestě, a vyjádřiti mu tak svoji vděčnost, lásku a přátelství. Nelíčený žal byl patrný na tvářích všech. Úderem třetí hodiny byla rakev se zesnulým uzavřena a vynesena před obřadní síň, kde po společném i sborovém zpěvu, čtení pohřebních

oddílů Pisma, které četli bratři faráři L. Schneider, J. Polák a E. Slávik, promluvil br. farář J. Kocourek z Velvar. Za zpěvu písně: -Jezu, milovníče můj- byla rakev přenesena k hrobu, kde se za Církevní radu a kolegium kazatelů rozloučil se zemřelým bratrem far. Lad. Schneider. Následovaly pak krátké proslovy: bratra kaz. Vaculíka za Evangelickou alianci, administrátora sboru E. Slávika a předsedy sboru br. Valenty. Záplava květů pokryla pak čerstvě navršený rov. Večer konala se v bratislavské modlitebně vzpomínková pietní pobožnost, kterou řídil bratr E. Slávik. Při této promluvil bratr Bohuslav Drbal z Prahy a faráři Schneider a Kocourek. Vzpomněli zvláště více než 25tileté církevní činnosti zesnulého a připomenuli, jak dobře využil vlohy a hřivny od Boha mu svěžené, jeho věrnost a oddanost metodistické církvi i zásluh o konsolidaci sboru bratislavského po revoluci. Při této příležitosti zapěna opět, jako na hřbitově, oblíbená píseň zesnulého: -Kristus má klíč mých dalších dnů-, a br. farář Kocourek zazpíval Dvořákův 23. žalm. Touto pietní pobožností vzdala církev poslední poctu svému milému služebníkov, který odešel, uzavřev dříve všechny své pozemské účty, u víře v Krista, odevzdán do vůle Boží, tam v dálné kraje, které Pán připravil pro svůj lid."

Kazatelskou práci v Bratislavě převzal 26. oktobra 1951 brat Josef Polák a zotrval tu až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1980.

V tej dobe sa bratsky otvorili dvere aj iným zborom. Istý čas sa rozšírili rady o členov Kresťanského zboru, ktorí sa znovu po obdržaní štátneho súhlasu v roku 1957 oddelili a schádzajú sa tu samostatne. Po určitý čas sa tu konali zhromaždenia cirkvi Apoštolskej a Adventistov siedmeho dňa.

Bratislavský zbor často prijímal návštevy, napr. v apríli 1956 tu konal niekoľkodňovú evanjelizáciu brat Matěna, 12.-15.1. 1958 brat Hejnoch zo Sobotína, brat supt. Vančura /tento úrad zastával v rokoch 1948-62/ navštívil Bratislavu 30.3. 1958, brat Matěna vykonal pohreb sestry A. Juckovej 30.4. 1958, 1.6. 1958 tu bol brat Bureš a 12.6. 1958 brat Kotouč s br. Vančurom na schôdzke staršovstva. 12. 10. 1958 pripravili pekný zážitok deti Nedeľnej besiedky vystúpením s pásmom O broučkovi. 9. 11. zbor prijal návštevu bratov a sestier z Jenkoviec z východného Slovenska, kde bolo sídlo druhého slovenského zboru v tom čase.

Z ďalších návštev zostala v živej pamäti návšteva brata Schneebergera z Prahy 28.6. 1959 a 25.4. 1961. Taktiež návšteva superintendenta V. Huňatého 30.6. 1963 /tento úrad zastával do roku 1968, zomrel 7.5. 1968/. Od r. 1969

menovaný supt. ThDr, Vilém Schneeberger sa tiež každoročne zúčastňuje farskej konferencie, ktorú vedie ako predstaviteľ metodistickej cirkvi v ČSSR.

Zvlášť milou bola návšteva v lete 1970 brata Viktora Martinčeka, niekdajšieho kazateľa bratislavského zboru, ktorý žije na odpočinku u svojich detí v Amerike.

Bratislavskí členovia tiež navštevovali okolité zbory a stanice, napr. blízky Mikulov alebo Sereď n/V., kde stále verne zboru slúžil brat Ed. Slávil /Szabó/ až do svojej smrti 30. 4. 1967. Tu sa vždy na jeseň konalo Vďakvyznanie za úrodu, v roku 1960 spojené so spomienkou na 50. výročie svadby manželov Slávikových.

Do Skleného sa zasa pravidelne odchádzalo na Veľkonočné sviatky po nedeľnom zhromaždení, kde od roku 1947 pracoval ako laický kazateľ brat Ján Kratka. Dňa 9. apríla 1967 nastúpil do zboru ECM v Jenkovciach ako zodpovedný kazateľ.

V roku 1970 sme opravovali fasádu nášho zborového domu.

2. 9. 1970 zbor oslávil 50. výročie trvania našej cirkvi v ČSSR zborovou slávnosťou.

Povzbudzujúce boli zájazdy na stretnutia laických spolupracovníkov, napr. v marci 1971 v Jihlave, v júni 1971 v Třeboni, v októbri 1972 v Ostrave a pod. Pravidelná bola aj účasť zvolených delegátov na Výročných konferenciách v Prahe.

Taktiež každoročné zájazdy rodín a mládeže na letný tábor do Poustě pri Bechyni boli veľmi vyhľadávané a vždy prinášali účastníkom mnohé požehnania.

Poučenie a posilu do práce získavali učitelia Nedeľných škôl aj pri účasti na pracovných poradách Komisie mladých pri Kostnickej jednote, ktoré sa od roku 1971 konali vždy niekoľko týždňov pred Vianocami v Prahe a 8. 6. 1974 aj v Olomouci. K výmene skúseností sa stretali učitelia bratislavských a okolitých zborov všetkých evanjelických cirkví raz mesačne v našej malej sále.

Komisia žien usporiadala stretnutie v Prahe 30. 10. 1982 pri príležitosti výročia matky bratov Wesleyovcov, zakladateľov metodistickej cirkvi, ktorého sa tiež vo väčšom počte zúčastnili sestry bratislavského

zboru. Ako hosť bola prítomná prezidentka sestier kazateľka Eleonóre Meier, t.č. kazateľka v Bernu.

V roku 1980 odišiel dlhoročný bratislavský kazateľ Josef Polák na zaslúžený odpočinok a práce v zbore sa ujal Výročnou konferenciou menovaný Josef Červeňák 31. 8. 1980 na dva roky. Nový farár sa s čerstvými silami podujal na už tak prepotrebnú opravu zborových miestností a bytu vo dvore, ktoré boli prestavané podľa projektov brata Ing. Pavla Poláka za účinnej pomoci bratov aj z ostatných cirkví, ktoré sa tu schádzajú.

Zborový deň sa uskutočňoval zväčša v nedeľu nadväzne na zborový deň v Seredi, kde bol v sobotu. Lahšie sa tým vyriešil príchod návštev zo vzdialenejších zborov z ostatných kútov našej vlasti.

Výročná konferencia 1982 menovala farára Josefa Červeňáka do Jihlavy a pre zbor Bratislava a Sereď n.V. spolu s kazateľskými stanicami bol menovaný farár Pavel Procházka, ktorý sa tejto činnosti ujal 1. 11. 1982.